

Pealinnateataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul

TOIMETUS JA TÄRITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 29.
Avatud kl. 9-st kuni kl. 2-ni p. l. Telefon 427-50.
Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts. Trükikoja telefon 450-67.

TELLIMISE HIND:
Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile:
1 aastaks 2.75 kr., 1/2 aastaks 1.40 kr., 3 kuuks 0.75 kr.,
1 kuuks 0.30 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijatele:
1 aastaks 4 kr., 1/2 aastaks 2.25 kr., 3 kuuks 1.20 kr.,
1 kuuks 0.45 kr. koos postikuludega.
Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 8 s., tekstis 10 senti mm veeru lauses.

Nr. 84 (451)

Laupäeval, 30. oktoobril 1937.

5. aastakäik

Soovime juubeli puhul Narva Majaomanikkude
Seltsile ja Narva Majaomanikkude Pangale
õnne ja edu edaspidises töös.

Tallinna
Majaomanikkude Selts
„Pealinnateataja“ toimetus.

Aug. KAPSI & Ko.

Harju tän. 37 (Kuld Lõvi vastas) Tel. 466-05

Raadioaparaatide, maja-
pidamis- ja elektritarvete ladu

Majaomanike koda arutas ümberlaenustamise küsimust

Majaomanike koja juhatusel koosolekul oli arutustel pikaajalise krediidi võimaldamise küsimus majaomanikele.

Pantade ja kindlustuslehtide poolt laadatud vastustest selgub, et neil ei ole nimetamistaväärseid võimalusi taastatavateks majaomanike lühiajaliste võlgade ümberlaenustamiseks. Kuna võlgade ümberlaenustamine on endast olulise tähtsusega küsimus,

liis koja juhatusel otsustas eeloleval nädalal tohtu tustuda krediitajutuste asjatundjad, et ühijelt koja juhatusel arutada põhjalikumalt selle küsimuse lahendamismõimalusi.

Särgnemalt kaaluti majade ostu-müügi vahetamise korraldamist. Otsust selles asjas ei tehtud, kuna arvati, et lõpliku sõna peab iftagi ütlema koja üldkoosolek, mis tuleb tohtu temadel.

Kaubanduse Ühispank rakendub majaomanike huvide teenistusse

**Kuue kuu jooksul näitab panga
tegevus tunduvalt tõusu**

Räesoleval nädalal möödub pool aastat Kaubanduse Ühispanka tegemist, mil korraldati ümber panga tegevus ja loodi lähem koostöö majaomanike ringkonniga. Eestist loodi alused edaspidijärgse tegevuseks majaomanike huvide ja täiendati panga juhtivaid organeid majaomanike esindajatega. Ümberkorraldamise sihiks oli arendada pank majaomanike ühisele mõtteks, mille juures on loodud normaalsed alused koostööks kaubanduslike ettevõtetega.

Kuue kuu jooksul on panga tegevus arenenud väga jõudsalt. Eelkõige on suurenenud üle 120 protsendi, mille juures kohustused teiste krediitajutuste vastu on vähenenud tunduvalt. Eriti on tõusnud hoiusummad, laenuks üle saja protsendi. Panga tegevuse laienedes on liikmete arv kasvanud ja selle tagajärjel omavahendid tõusnud 138,88 protsendi.

Uusi liikmeid on rohkem juure tulnud majaomanike perest. Praegusel korral on tõusnud 75 protsendi liikmeid majaomanikud.

Panga laiendatud tegevuse tõttu tustuti Kaubanduse Ühispanka direktoriks Tallinna Pinnapangast hra H. Walgre.

Panga juhatusel kuuluvad praegu esimehena Tallinna Majaomanikkude Seltsi esimees J. Anton, liikmetena Tallinna Majaomanikkude Seltsi juhatusel liige M. Kaba ja lauaegne Tallinna majaomanike tegelane J. Wahmeister.

Nõutogu esimeheks on Tallinna Majaomanikkude Seltsi juhatusel liige wann. adm. A. Nirk, liikmeteks M. Seltsi juhatusel liige A. Kappi, majaomanik O. Raudsep, ärimees ja majaomanik Aug. Kemberg, majaomanik ja ärimees Ed. Krimelk, finnisvaraomanik E. Palli, majaomanik R. Wiedermann, ärimees S. Salvela, ärimees T. Wirrhauz, „Eesti Aga“ direktor R. Sahn, ärimees Sulafow, tulundustegelane H. Pyra ja majaomanik A. Kuba.

Eesti Hüpoteegipanga

Tallinna kontor

asub Harju t.29

Pank annab pikaajalist pantlehelenu linna kinnisvarade esimese obligatsiooni vastu.

Eesti Hüpoteegipanga 6% pantlehed on kasulikumaks raha mahutamise vahendiks. Praeguse kursi juures (90—91) kannab pantlehtedesse mahutatud kapital üle 6% aastast.

Eesti Hüpoteegipanga pantlehti ostab ja müüb Kaubanduse Ühispank Tallinnas, Harju tn. 29.

Telefonivõrgu heatahtlik kaasabi telefonijuhustiku ehitamisel uutesse ja remonteeritavatesse majadesse

Uute, moodsaite majade ehitajad soovivad enda maju varustada telefonijuhustikuga, ehitades juhustiku jaoks seinestesse bergmannitorud. Majade ehitajad ei ole aga jagedasti teadlikud nõuetest, mis tuleks võtta seadma bergmannitorude seinestesse panemisel. Samuti ei ole ta elektrivalgustuse ehitajad teadlikud, mida tuleks telefonijuhustiku ehitamisel silmas pidada. Et vältida igasuguseid arusaamatusi telefonijuhustiku ehitamisel, palutakse majaehitajaid ja installaatoreid enne tööde algust jaata Tallinna telefonivõrgu

ülemale maja ehitusplaani lahendada etsemplaris, ära märkides telefonide arvatavast ajutisest. Nende märkmete kohaselt telefonivõrki märgib majaplaanidele torude asetustohad, dimensioonid ja maataabli sissemõõtmise toha.

Uhtlasi teatatakse, et bergmannitorudes juhustiku tõmbamise teeks Tallinna telefonivõrki riigi tulul, kuid torustiku dimensioonid tuleksid enne maja trohvimist telefonivõrgu agendi poolt üle vaadata ja vastavalt toostada, et nad on tehnilistele tingimustele vastavalt ehitatud.

Tartu linna Tähtvere linna- osa ehitusplaani muudeti

Maa mõõrandamise seadusega liideti Tartu linna külge osa Tähtvere mõisa maid, mis hiljem lubati maaomanikul tütelbada ja müüa ehituskrundideks. Sellekohane ehitusplaani mõeti vastu Tartu linnarvõltkogu poolt 11. jaan. 1929. a. ja kinnitati teedeministeeriumi poolt 28. meabr. 1929. a.

Hiljem on jeda plaani mitmel korral muudetud, kuna elu on näidanud, et eialgsed kavad ei leia teostajaid, krundid seilawad tühjad ja ootawad ofijaid. Ka viimajel Tartu linnarvõltkogu koosolekul 25. oft. 1937. a. ofustati ehitusplaani jälle muuta.

Seefordne muudatus mõeti ette

maaomaniku wolinku palwel. Müüded muudatused on järgmised: Koidula, Sanjeni ja Wifertaare tänavail, kus majade ehitusjoon ehitamistawas on ette nähtud tänavajoonel, lubatakse majad püstitada 5—10 meetrit eemale; juurematel nurgaplaatsidel kinnij ehitusviisi kinnimajade ajemel lubatakse püstitada lahtij ehitusviisiga puu- või kinnimaju; kiffaste tänavate ristumistohdade nurgakrundidel lõigatakse ära terawad nurgad mootorjõudite liiklemise hõlbustamiseks ja mõned juured nurgakrundid planeeriti wäitjemaks.

Tartu linn jätkab Lõuna- Eesti elektrifitseerimist

Tartu linna „Alila“ elektrijaam laiendab järjelt elektrivõrku Lõuna-Eestis. Väinud aastal wiidi elektriliin Wiljandi, tänavu Võru linna ja Helme, mõimaldades woolu kõigile ajulaille, mida liin läbib. Viimajel Tartu linnarvõltkogu koosolekul 25. oft. ofustati elektrivooluga varustada ka Taagepera tiisikushaigete ja nafaoriumi, mis ajub Helmeft 15,3

km kaugusel. Viini ja transformaatoralajaama ehitab omal tulul Tartu linn.

Taagepera Janafoorium garanteerib elektrivoolu tarvitamise vähemalt 13.000 kilow. valgustuse ja 7.000 kilow. jõu ofstarbets aastast, makstes woolu eest: valgustuseks a 24 senti km. ja jõuks a 15,5 senti km.

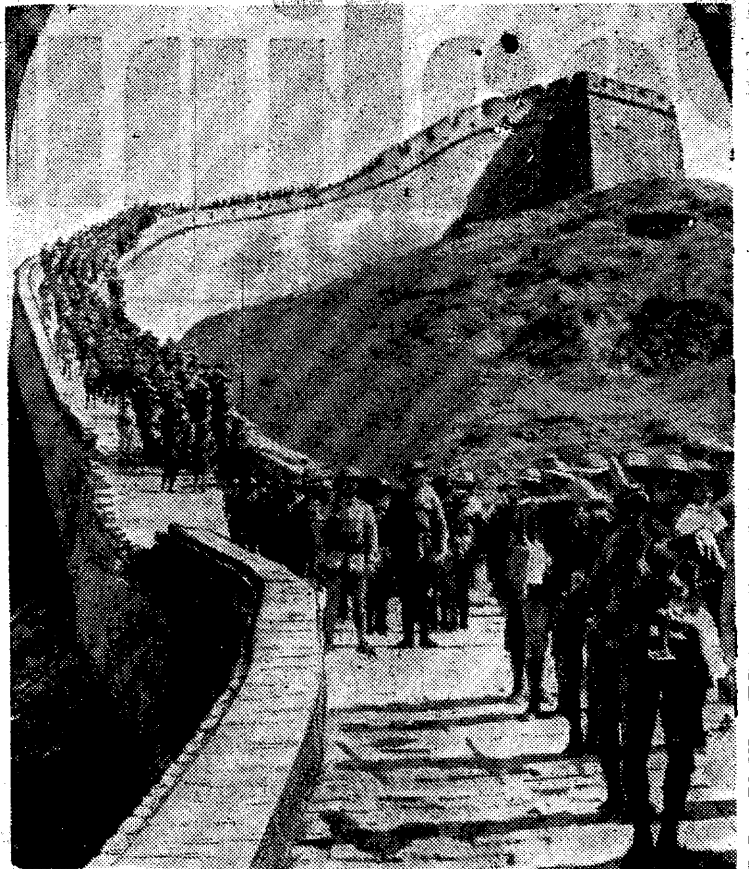
Kehwus ei wabasta weel kogukonnamaksust

Karl E. efitas linnawalitsusele palwe wabastada teda määratud kogukonnamaksu tajumise, kuna tema on juba 55 a. wana ja wileffa terwisega, mispärast ei suuda teha füüsilist tööd. Tema teeninud juhustite töödega, nagu klaverihäälamine ja gitarri-mängu õpetamine, waid 10–12 fr. kuus. Palweawaldaja tehwa majandusliku oluforda tõendamata asjaolu, et tema ema sai hooletandelist abi ja et ta on 1925. a. jaadit wabastatud tulumaksu tajumise.

Linnawalitsus jättis esitatud palwe rahuldumata, kuna ajutine töötas wõi wähenenud teenistus ei ole maksust wabastamise põhjuseks. Linnawalitsuse eitarwa osuse peale antud taebuse puhul arutas asja ringkonnafobus ja leidis, et Karl E. taebus tuleb jätta tagajärjete järgmistel faalustel: taebaja ei näi, misjuguist seaduse ettekirjutust on linnawalitsus riffunud female maksu määrates. Linna kogukonnamaksu seaduses (R. nr. 50 — 1936. a. art. 411) on oeslefud ifitud, kes on maksust wabad seaduse enda põhjal. Need on riigi-, omawalitsuse wõi eraasutuste poolt hooletandel ülalpeetawad ja jamuti ta hooletandelist abi saamad ifitud, nende ifitute hulka aga taebaja ei kuulu. Linnawalitsusele on küll jäetud õigus ifituid ifituid nende palwel ja mõjuwate põhjuste olemasolul maksust wabastada, kuid seadus ei määra lähemalt,

milliseid põhjusti tuleb pidada mõjuwaks, ja ta nende olemasolul ei tee linnawalitsusele maksust wabastamist kohustawaks. Sellest järeldub, et seadusega on jäetud linnawalitsuse otsustada, milliseid põhjusti nemad peawad küllalt mõjuwaks kogukonnamaksust wabastamiseks, ja kohut pole seadusliku alust linnawalitsuse poolt wõetud seisufohti ümber hinnata. Need põhjendused, mille alusel linnawalitsus faesolemal forral jättis taebaja maksust wabastamata, pole wastolus objektimise andmetega ega põhjusta seepärast kaewatud osuse tühistamist. Linnawalitsus on küll armanud taebaja töödulisets ifitust, kuid taebaja pole ta ise wäitnud, et ta oma elufusse alal oles töödimeetu. Pealegi ei tõenda täieliku füüsilise terwise puudumine weel mõimetust, wastawa osuse olemasolul wõidakse endale hankida fissetulekuid mõnel mittetehelisel tööalal. Ka see, et taebaja emale anti hooletandelist abi, ei tõenda wastumaidlematult taebaja kuulumist abimajajate hulka. See tõendab küll fõfiasja, et taebaja oma ema ei toetanud, kuid jätab selgitamata need põhjused, miks ta seda ei teinud. Kuimõrra taebaja fõfifelt pole juufeline tajuma female määratud maksu, selgub lõpliku alles selle maksu fõfifidumisel.

Selles asjas Karl E. poolt antud taebuse jättis riigifobus tagajärjete

Hiina sõjawäeasjad Nankou fõfifaste juures hiina müüril.

Kuritegewuse wastu wõitlemise päew Leedus

Maailmas korraldatakse mitmesuguseid „päewi“ ja „nädalaid“, nagu „valgelillepäew“, „raamatunädal“ jne. Leedus korraldatakse homme „kurja (kuritegewuse) vastu wõitlemise päew“. Korraldajaks on siseministeeriumi riigikaitsedepartemang.

Täna kasutatakse raadiot kurja vastu wõitlemise propagandaks, kusjuures kõnedege esinevad siseminister ja teised. Samuti kantakse raadios ette ka erilise näidend: „Wõitleme kurja vastu“.

Homme peetakse igal pool kõnekoosolekuid, samuti peetakse kirikuis päevakohaseid jutlusi. Samuti rakendub „päewa“ teenistusse ajakirjandus, avaldades asjatundlikke artikleid, loosungeid, aforisme ja pilte. Kinodes demonstreeritakse loosungeid, milliseid on loodud umbes 60.

Päewa puhul anti ministeeriumi poolt välja peagu lüksuslik teos: „Wõitleme kurja vastu“, millist võiks nimetada ka: „Esimene kurja vastu wõitlemise aabits“.

Selles rohketes piltidega raamatus on antud rida juhiseid selle kohta, kuidas kaitseda ennast taskuvaraste, kallaletungimiste eest, kuidas talitada tulikahjude puhul, mis ette võtta kuriteo kohal jne. Raamatu kaanepildis on näha tulikahju, mõrtsukate tööd ja vergust, aga eemal paistab politseiniku kuju — igasuguse kurja waenlase sümbol.

Päevast wõtavad osa mitmesugused seltskondlikud organisatsioonid, kusjuures loengutega esinevad prokuristid, kohtunikud, kohtuuriidid, advokaadid, arstid ja kooliõpetajad. Päeval avatakse kaks mälestus-

Tehnilisi uudiseid

Austraalia teid fõfifetatafje mafinate abil.

Queensland'is, Austraalias, on teede peafomifion mitme aasta wältel fõfifetanud Snyden injeneri L. S. R. Irvine'i poolt leiutatud mafinat, mis

sammast ametikohuste täitmisel langenud ametnikele.

Kuritegewuse vastu wõitlemise, päewa mõtte algatajad asuvad seisukohal, et edukas kuritegewuse vastu wõitlemine ei seisa mitte ainult kuitööde paljastamises ja kurjategijate karistamises. Survenõud ei määgi nii tähtsat osa kui kuriteo wältimine. Selleks on vaja kasvatada laialdasi rahvahulki ning sel otstarbel korraldatakse laialt laialduslikud „päewad“ — esimene kuritegewuse vastu wõitlemise päew korraldati 27. oktoobril 1933. a.

fõfifetab kõwaks Jarimullast teede pinna. Mafin on nagu liitumaks ahjuts, mille loojus mafina liitumisel mooda fõfifuteed fõfifetab selle kõwaks wastupidamaks fõfifufets. Genifed fõfifed on ofufunud sedawõrd rahuldawafets, et eelfõhendatud komifion on tellinud uue juurema mafina, mis fawafetatafje rafendada tööle täie intenfimifusega Queenslandi läänepoolfies ofas. Uus mafin, mis efimefje fõfifefmafina wõrreldeks on mitmeti fõfifufatub, faalub fõfiforras umbes 27 tonni. Ta on 9 meefrit pift ja suudab fõfifetada maapinda fõfifufega umbes 20 meefrit funnis. Tõõfemperaatuur olemaf 650° C.

Säärane ehifuswõis wõib olla wäga hea tuumas Austraalias, kuid meie oludes fõfif wõib ära riffuda nii fõrges temperatuuris fõfifetatud Jarififiri.

Reisi- elamus

Franz Molnar.

Elegantne naine, tolmetümnenndais aastais, ja umbes neljakümneaastane mees tohtawad fõfifme fõfifamas.

Naine: Kõõmufstab teid fiin tohta. Kas fõfifdate Abbaziasje?

Mees: Ja.

Naine: Siis meedame weel ühe tunni foos. Fõfifjen meefeldi teiega. Sellest on wift paar nädalat möõdas, kui ma teid oma mehe faudu tundma õppifin, mul on aga funne, kui oletfime juba aastaid head fõfifrad.

Mees (kummardeb naeratafades).

Naine: Ma olen teifl niipalju õppinud, et on muufunud ifegi mu mõlflemiswõis. Ja fõfifna, wõife lugu, mille te mulle eile jutufatafite...

Mees (malbelf): Oh!

Naine: Suba tooford mõlflejin wastufatafuts teile jutufatada ühe wõife loo, mida olen endas fannud...

Mees: Austage mind jelleaga, armuline proua.

Naine: Sellest on umbes kümme aastat tagafi, kuid fiiski elab mälfstus weel täna minus.

(Lõhewad laewale).

Mees: Palun.

Naine: Weefin tooford mõned nädalad jugulaste juures Temeswaris. Mees pidi mu fõfifat ära tooma, fõfifma afemel tuli aga ainult telegramm teafega, ma fõfifitu üffi. Fõfififin oma asjad ja fõfififid Budapeffi.

Mees: Ja fiis?

Naine: Szegedis tuli minu fupees teegi leitnant. Istufime fahefifi fupees, farm õhwifser ja ilus noor naine. Wiimane olin mina. Leitnant waafles alul maastiftu, hafas aga fiis ifta enam minult huwifuma.

Tõõflefjin, kui loefjin lehte, jälgifin selle warjufst aga fõfifda. Mul seifis ees pift reis ja ma olin paljudets fundifets jelle fõfifawälajega liitumafje puuri julefud — fõfifafifoon huwifas mind. Rõng tegi põõrde, ja fõfifna põfite nüüd leitnandile nafku paifetis, fõfifis ta ja wahetas fõfifna. Ta istus minu wastu. Sellest peale fõfifmifis ta mind laffamafult. Tal olid wäga jutufad fõfifmad. Alul näis ta fõfifmadega fõfifimaf: „Kas lubate ennafst waafeldada, armuline proua?“ Siis üfles ta pift: „Kas märkate, et waafan teid armunult? Kas funnefe, et see lühife heff on fõfifdanud minu fõfifdames wafgufamatu fire jõfifdeme? Halastage minule, armuline proua!“

Mees: Ja teie, madame?

Naine: Panin lehe fõfifst. Sellega üflefjin: „Mõfite, fõfifwaldan wahifeina, mis meid lahutab. Olen walmis jafafama; kannatan teie pilgu wõlga.“ Ta wastas fõfifnufitu pilguga. Siis lugefjin ta fõfifmadest lubadufe: „Fõfifnufst, mu armuline, jään õfifenflemifits ega lahfu fõfifmade fõfifne piirifdest.“ Fõfifafin fõfifda pilguga.

Mees: Ja pidas ta oma lubadust?

Naine:

Arge olge nii kannatamatu. Hult aega waafas ta mind malbelf, aupafkifult, unefewalf. Ta imefles peene naerafufega mu nägu, mu fõfifji, kui haftes üflefda: „Kui ilufad wõifejed, wafged fõfifed!“ Ta mõõfifis mind peafst jalga-deni, fõfififas, fõfififstas mind pehme pilguga.

Mees: Ja pidas ta oma lubadust?

Naine:

Arge olge nii kannatamatu. Hult aega waafas ta mind malbelf, aupafkifult, unefewalf. Ta imefles peene naerafufega mu nägu, mu fõfifji, kui haftes üflefda: „Kui ilufad wõifejed, wafged fõfifed!“ Ta mõõfifis mind peafst jalga-deni, fõfififas, fõfififstas mind pehme pilguga.

Mees: Mida üfles teie pift?

Naine: Heameefelife, kuid pift etteheifitwa „ah!“, mida me nafjed fawafifeme üflefda, kui meid fõfifewafsti fõfifufatafje.

Mees: Ja teie reifufafafane?

Naine: Ta fõfifitus eefufufufult ega fõfifufanud oluforda. Ta waafas mulle jugawalf ning nufrafst fõfifma, kui haftes üflefda: „Kui fõfifju, et meie fõfifas, kes me nii hõfifi fõfifime, funagi fõfifefifefjega ei jaa fõfifmuda.“ Ja ta jõfifis jumalaga.

Mees: Kuidas?

Naine: Silmadega. Ta jurus mulle fõfifje, fõfifst juufufje laubale, muifdugi pilguga, fõfifnades: „Mitte funagi...“ Kõõfifemefis afstus ta rõngifst maha, waafafin talle õhafes jõfifrele. Ta fõfifas, waafamata ainufst fõfiforda tagafi. Sellest jõfifit pole ma fõfifda enam näinud. Kuid mälfstufje jellest põefifififst, ilufafst fõfiffofemifst olen ma jõfififitanud. Ma austan ja armafstan toda õhwifseri, ja kui mind rõfifub mure, mõfflen female. Ta oli eefufufufifem fawaler, fõfifda ma funagi elus olen fõfifanud. Ja, ma julgen ifegi wõifita, fõfif mees armafstas mind enam kui teegi feine. Aufafst, fõfifgufult, andufwalf. Olin fõfifmafje peagu armunud. Afstõfif! See on möõdas! See oli minu suur elamus.

Mees: Tänan teid.

Naine: Mille eefst?

Mees: Ilufa ofufje eefst, mille te mulle langetafite.

Naine: Teile?

Mees: Ja muifdugi. Seff fõfif leitnant olin — mina. (Wafifus. Naine fõfifwafufub).

Naine: Teie olite fõfif leitnant?

Mees: Ja. Nelfja aastat eefst lõfifin erru. Rõfifin oranzõlafstefid.

Naine (fõfifunult): Sobib!

Mees: Mõfite.

Naine: Ühe fõfifnaga, teie olite fõfif leitnant? See on hirmus!

Mees: Sugugi mitte hirmus.

Mind wõfifemalf see ei ehmata.

Naine: Teie pift fundus mulle... fõfif fõfifam.

Mees: Efs ole? Oh, mälfetan wäga hõfifi. Alles nüüd meenus see mulle. Olin nimelft fõfif juba ammu unufstannud.

Naine (teeb fõfifwa näo).

Mees: Kuna... polnud mingif põhjufst fõfifda mälfusje jõfifwufatada. Fõfiffin nimelft oma pruufi juure Kõõfifemefi.

Naine: Mu Sumal!

Mees: Ja... mina ei mõfiftnud fõfifmade fõfifet jugugi nii. Waafades teie fõfifate, mõflefjin jellest, et mu pruufi ifa on ifnur. Naeratafjin fõfifedalt. Teie armafite, et naeratafjin teie wõifefte fõfifte põfifst. Silmafes teie jalgu, muufufjin fõfififje — mõflefjin jellele, et mu abiefu mõfifwad fõfifstada fõfifjed asjaolud. „Mif fiis jõfif?“ fõfififin enefelf ja mõfiffin üfstõfiffelf teie fõfifna. See oli fiis, kui armafite, et fõfififstafin teid pilguga. Mõfifin, et kui mul ei õfifnefsta afalf raha ette jõfifda, on fõfif läbi. Oh-fafin, mõfifin enda fõfifku ja mõfiflejin: „Fõfifgu mis tuleb.“ Teie aga armafite, et üflefjin: „Kui fõfifju, et me enam ei tohtu.“ Rõng fõfifis edafi ja ma jõfifd-fin meendufufjele, et ma wanalf ei jaa funagi penni raha. See oli fõfif „mitte funagi“, fõfifendas aga raha.

Naine: Olen meefleheifel.

Mees: Kõõfifemefis üflefjin endale: „Nüüd peab ofufufuma, fõfif fõfifdraf fõfifuf mulle wõif ei? Edafi mõfiflusje!“ Oh-fafin jugawalf, wõfifufin ega wafdanud tagafi. See oli fõfif ohe, mis weel täna fõfif fõfifafufub.“

Naine: Hirmus!

(Fõfifgneb.)

Narwa majaomanike kahekordne juubel

Majaomanike Selts saab 20-a. ja Majaomanike Pank pühitseb 10-a. tegevustähtpäeva

Majaomanike mõlemate ühisettevõtete pidustused peetakse ühiselt

Alldise avaliku elu arenemisega tekkis ka majaomanikel tarvidus ühiselt oma huvide kaitsmiseks koonduda hääletada. Tallinnas, Rakveres ja Tartus olid majaomanike seltsid juba waremalt asutatud. Narwa seltsi asutamise hõlmi-nemise põhjuseks wahest tuleks lugeda asjaolu, et tol ajal Narwa linn oli jagatud kahe kubermangu — Eestimaa ja Peterburgi — wahel kahte osja ja majade pidamine mõlemas osas oli fundumalt erinev, nii et isegi ühitas-
teft majaomanikkude huvideft ei saa-

dud rääkida. Kuna Peterburgi kubermangu osas majamafud ja igajugufed tohustufed rastepäraseina tundufid, olid sellepooleft Eestimaa kuberman-gu linnaosjas Soaoru eht selleaegse ni-mega Suhtentali majaomanikud palju loodfamas oluforras. Sellega on ka se-letatav Soaoru linnaosja tiire taju ja edenemine. Ka oli Suhtentalis oma selts juba ennemalt asutatud, kuid selle te-gewus ei ulatunud pärislinna piiri-desse.

linnavalitfufe lawatfustest. Samal ajal oli Tallinnas asutatud Eesti Rah-wuslik Komitee, mille esimehjets oli O. Strandmann. Selle komitee tegewus-tawasse oli muuseas mõetud ka Narwa linna ühendamine Eesti kubermangu-ga. Asja tiiremaks lahendufets tuffufi juhatusse juure tohalit adwokaat J. Aronson, kes tarwilifed palwe- ja märgufirjad toftu seadis. Siifeminis-teerium tegi ettepanetu, et Narwas tuleks rahwahääletus toime panna, et rahwa enamus jeda soowib, siis minis-teerium mõib Narwa linna Eestimaa tülge liita. Kuna rahwahääletus aga wäga tiilitas ettemõte, teftis plaan ühendada rahwahääletus järgnewate linnavalitistega.

Petrogradi kubermangu kantslei teatas, et Narwa linna allurufe küfi-muft mõib ofustada ainult Wene Aju-tine Walitfufus, ära kuulates Samburgi semftwo arwamife selles asjas. Peeti weel rida üldtoosolekuid ja protest-awaldufi Samburgi semftwo wastu, kuid lõpuks olid tagajärjed ofse wastu-

maffa ja selleft teatada linnavalitfufe laudu semftwo walitfufele.

Rahwahääletuseft lõppefs ei tulnud midagi wälja, kuid protestifiri tehti ja mõeti 915 allkirja majaomanikku-delt.

Oktoobris 1917. a. läts riigiwõim Ajutifelt walitfufelt üle enamififele parteile, kelle tohapealsetets wõimuor-ganifets olid Narwa Soldatife ja Töö-liste Aduktogu. Wiimase Täidefaatev Komitee andis wälja taju, et maks tuleb nendele tajuada ja kes tastsu ei tõi-da — jeda trahwitafje 3000 rubla eht 3 kuu türmiga. Arewus selle taju pä-rast majaomanikkude testel oli äärmifelt juur. Üldtoosolek seisjutoharwõimi-jets peeti 21. jaanuaril 1918. a. kino-teater „Stafingi“ ruumes, kuhu tuli toftu 700 Narwa majaomanikku. Toosolek ofustas maffa maffud tahes järgus: 25. jaanuaril ja teine ofa 1. juulifis 1918. a. 4. märtsil tulid aga Saffa ofupaffifooni-wäeb Narwa fiasje, ja telled maffs jeni oli tatumata, sellel jäigi ka maffmata.

Revoluffifooni ja sõdade teerifes al-gas majaomanifete raste taffumifasja-järt, kus nii mõnigi, kes oma waran-dufe kinniswarasse oli mahutanud, jai palju tannatada. Trahwe, maffje, to-hustufi ja fündmäärufi langes maja-omanifete igafuguste amefiwõimude poolft. Sisefetuleftud majadeft olid äär-mifelt wähejed, ehitufmaterjalide hin-nad tõrged ja ei olnud neid üldfe jaada. Et oma liikmetele wõimaldada tõi-ge hädawajalifemate kaupade jaa-mifft, taffus Seltfi juhatus omalt poolft mis wõimalif teha. Iseäranis majade tatused olid sõja-aastatel hafanud la-gunema, jefi tatusetõrwa ei olnud tustil müügil. Kreenholmi wabriku juhatuselt läts torda ofta 50 waati tõrwa. Sellega oli algus pandud Seltfi ärilifefe tegewufele, mis wähehaawal tujunes laiemaks, nii et tuli palgaline laduhoidja ja arwepidaja palgata. Tel-liti ühifelt luppja, wärnitfjat, wärwe, gipfi, naelu jne. ja müüdi edasi wähefe wahetajuga.

Oktoobrituul 1918. a. Narwa Maja-omanikkude Seltfi eestwõttel peeti „Ma-riufe“ jaalis toosolek, kus ofustati afutada „Oma Raiffe“ organifaffifoon, mis oli pärasififele Eesti Raiffe Liidule Narwas eeltäijats.

Peale Wabadusfõja lõppu algas pa-lawituline tegewus. Lõhufud linna ülesehitamifel. Kogu linna peale oli waid ühftuid maju, mis enam-wähem pommitamife tagajärjel ei olnud lõ-hufud. Rahurifef pommitamine enam-laste poolft oli wäga laialdane, nii et ühftufel pärawadel kuni 1800 pommi linna peale pilluti, nendest juur ofa rastefaliirifilifi.

(Särg 4. lk.)

Seltfi afutamine

Seltfi afutamife mõtte mõjuta-jats eestäft tulefti lugeda asjaolu et Narwa linn, wälja arwatud Soaoru linnaosja (mis adminiftratifelt linna alla üldfe ei kuulunud), afus Peterbur-gi kubermangu piirides ja selletoftu tuulus Samburgi semftwo alla, mille walitfufus afus Samburgi linnas. Selle-ga Narwa linn oli afetatud, wõib üt-el-da, ofse waeslapfe ofsa selle pooleft, et olles ife peretas ja tiiresti tawaw tauba-, sadama- ja wabrikulinn ja afu-des Samburgi freifi tõi-ge taugemas piirifofis, tema oma ifjemifelt forral-dufelft rippus ära Samburgi semftwo walitfufest, milline oma äranägemife järgi wõis linnale semftwo maffje sea-dufe alufel piiramata tõrgufes, peale panna ja neid freifi üldhufides ära tarwitada. Semftwo walitfufes — „Up-rawas“ — oli enamus freifi maapida-jate ja mõisnife käes, nii et Narwa linna efindajal semftwo uprawas diefti wähe lubati taafa rääkida. Kogu juu-rel Wenemaal olewat, peale Narwa, weel ainult üks linn jamafugufes olu-forras olnud. Narwa linnavalitfufus oli forduwalt riigivalitfufe ees astunud jamme, et Samburgi semftwo rastetu-julife walitfemife alt wabaneda, kas ifeifeiswa üffufena eht muutes Narwa linna maafonnalinnafts, mida erifi tafftis teostada kuulus Eestimaa tu-berner witrft Sahowstoi, kuid need pingufufed ei annud tagajärgi.

Et omalt poolft taafa tõi-tada Nar-wa linna wabanemifets Samburgi ülemwõimu alt, selleks teftis ärftjama-te majaperemeeste testel mõte afutada oma ametlif efindus — jelts, mille laudu wõifid kinniswarade omanifud Narwa linnas oma hufuide taffifets ühifelt, juriidilife ifituna taafa rääkida.

Alaltõodud asjaoludel peeti Seltfi afutamistoosolek 9. aprillil 1917. aas-tal. Nagu Seltfi efimejefst wenekeelsete prototollide raamatufst (prototoll nr. 1) näha, oli toosoleku toftufufujaks ja wastutajaks tolleaegne majaomanik ja linnavalitfufe tegelane Jaan Koff.

Toosolek peeti Peetri kogudufe too-limaja Jaalis, kuhu oli kogunenud üle Jaja majaomaniku.

Toosoleku awas Jaan Koff. Toos-oleku juhatajaks waliti ühel häälel Paul Ellert, praegune majaomanike panga juhataja, kes jef ajal oli linna-wolinit majaomanike efindajana ja ka hiljem, togu aeg Seltfi juhatuses on tegew olnud. Toosoleku jefrefärits wa-liti Rudolf Põlts ja Abram Rubach.

Afutamistoosoleku päraworras sei-fis Seltfi afutamife küfimufe ofustami-ne, põhifirja läbiwaatamine ja liit-memaffi määramine.

Läbirääkimifed peeti wene ja eesti teeles.

Seltfi afutamife küfimufe ofustati üksmeelselt jaatawalt ja afuti põhifir-ja lugemifefe paragrahwide järgi.

Toosoleku juhataja luges põhifirja paragrahwid wene teeles ette ja tegi fealfamas ümberpanetu eestfi teelde. Toosoleku poolft tehti põhifirjas mõne-lugufeid muudatufti ja täiendufi.

Selle järele waliti kinnifel hääletufel 9-liitmeline Seltfi juhatus: Jaan Koff, Roman Poljakow, Paul Ellert, Tiido

Räiper, Rudolf Põlts, Peeter Lem-ming, Aleksander Karja, Jaan Rapsta ja Sergei Matkarow.

Liitmemaftus määrati 3 rubla aastas ja awati liitmemaftude was-tumõtmine. Efimefi liitmemaftu taju-jaid jamal toosolekul oli 58.

Samal toosolekul mõeti agaralt lä-birääkimifefe Narwa linna lahufamife küfimufe Samburgi semftwo alt, Nar-

Narwa Majaomanikkude Seltfi praegune juhatus.

Istuwad wafatult paremale: W. Koff, S. Rudi, A. Pahl (efimees), A. Lepp, P. Ellert, seisawad: S. Morein, T. Räiper, W. Elbreht, J. Offril, Ed. Täht, T. Franzdorf, J. Küttis.

ma ühendamine Eesti kubermangu-ga eht jälle ifeifeiswa Narwa-Alutagufe maafonna afutamine Luuga-Jõest kuni Sõhwi alewini. Etifft agarust waid-lustel awaldas Roman Poljakow, kes oli Narwa linna efindajaks Samburgi semftwo walitfufes. Läbirääkimiste tu-lemufets oli, et toosolek ofustas Seltfi afutifefe juhatusefe teha tohusets pal-wekiri toftu jeda ja allfirjad toguda tõi-ge laiemas ulatuses — efitamifets Wene ifeministeeriumile, et Narwa linn ühendatafs Eestimaa kuberman-guga ja Suhtentali ja wabrikute ees-linnad ühendatafs linnaga adminiftra-tiifelt.

Seltfi juhatus walis omale afuto-haks Narwa Peetri Tulefõrje priifi-maja Narwas, Malmi tän. 2, ja afus energilifelt oma ülesannete täitmifefe. Kõigepealt astuti jamme ühifets tege-wufets Narwa linnavalitfufega ja linnanõunif M. Leinbaumi laudu jaa-di andmeid ja materjale selletohafest

pidifed. Semftwo tõrgendas linnamat-ju Samburgi freifi heafs 80 000 rubla pealt, mis maffeti 1916. aastal, 123 000 rubla peale 1917. aastal. Ül-dine semftwo eelarwe oli 143 000 rub-la ja selleft pidi taffma ainuüffifi Narwa linn lõwioja — 123 000 rubla; feal-juures olid hinnatud Samburgi freifi kinniswarad 7 720 000 rublale ja Nar-wa kinniswarad 5 miljonile rublale. Kuimõrd ebaõiglase oli jarnane mat-lustamine, paistab weel selleft, kui-palju semftwo linnale tagafi tulufas. Eelarwes seifis Narwa linna mifmesu-guste afufuste heafs umbes 15 000 rubla, mis tulufati haigemaja ja too-lide peale. 1917. aastal maffid maja-omanifud semftwo maffu ligi 40 prof-jenti oma puhfaff fifeftuleftust.

Seltfi üldtoosolekul 21. juunil 1917. aastal waliti weel eriline komifjon läbirääkimistets semftwoga.

Rahwahääletus määrati 2. juulile. Weel mõeti wastu ofsus maffu mitte

NARWA MAJAOMANIKKUDE SELTSI 20-a. ja NARWA MAJAOMANIKKUDE PANGA 10-a. juubeli puhul soowib

õnne ja edu järgnevaiks aastaks

Narwa Ühistegelik Kindlustusselts

Asutatud 1906. aastal.

Narwa, Peetri pl.

Tapeeti & seinapappi

26 Tallinnas, Tartu mnt. 26

Kõntr. 304-54. Asut. 1910. a.

Äri awatud kell 9-5

Müük suurel ja väikesel arval

Narwa majaomanike kahekordne juubel

Seltsi tegemise arenemine

Suurte pingutuste tagajärjel juu-
deti jüsti aastatel 1919—1920. niipal-
ju ära teha, et linna majad, vähemalt
väliselt, enam-vähem seati torda.

Kaubitsemine võttis suurt hoogu ja
Seltsi täiendas oma kaubalaadu mitme-
jaguste kaupadega. Ladus peeti klaasi,
tapeete, pappi, telliskivi, laudu jne.

Samal ajal peeti Tallinnas ülemaa-
line majaomanike kongress, kus osus-
tati ajutada Eesti Majaomanikkude
Seltside Liit, millest Narwa Majaoma-
nikkude Selts oma esindajatega — J.
Kott, T. Kasper, A. Pahl ja P. Lem-
ming — võttis osa.

Algselt jäi aga majaomanike sei-
suford äärmiselt raskeks, sest elanite
maksjõud oli väga langenud, üüri-
seadus oli pandud maksma, mille jä-
relt majade sissetulekud olid rän-
galt langenud, tulud aga pööraselt kas-
vanud. Selleaegsetes protokollides on
toodud ette igasugused arvestused ja
andmed majade tulutoomuse kohta.
Muuseas on ära märgitud, et tol ajal
koige talulitum oli puumaja lammu-
tada ja põletispuudeks maha müüa.
Ülemaalisele majaomanike kongressile
esitamiseks seati tohtu ühitasjalilised
aruanded, ettepanekud ja soovimaval-
dused esitamiseks Wabariigi Valitsuse-
le. Selts võttis tegelikult osa Sõja-
kajude hindamise komisjonidest ja Le-

pitustoja tegerusest linnavalitsuse
juures, milline tussuti ellu arusaama-
tuste lahendamiseks üürnikkude ja ma-
jaomanike vahel.

Suvel 1920. aastal ostis Seltsi ju-
hatus katusekivide valmistamise ma-
šina ühes 450 terasvormiga 15 000
marga eest. Masin üürisid soomijatele
vähese tasu eest välja ja anti nõu ja
õpetust kivide tegemisel. Samuti anti
tsementi ja liiva Seltsi ladust.

Õjavitoli woliogu töist.

Rodulinna woliogu töist on maja-
omanike esindajad togu Eesti iseseis-
musaja festel oja wõtnud. Siinjuures
tuleb märkida, et wene ajal selleaegse
linnaseaduse alusel tegelits linnajuh-
tudeks olid majaomanikud ja kaupme-
hed. Rewolutsiooniga linnaseaduse
järgi 1917. a. wõtab linnawalitsuse
töist oja aga togu linnarahwas, mis-
pärast ta majaomanike esindajad on
selles ajast peale olnud suure wähe-
muses woliogus ja sellestõttu on neil
olnud ka eriti raskesti ülesandeks ma-
jaomanike huwide kaitsmine. Sellele
waatamata on meie esindajad, toetudes
Majaomanikkude Seltsi juhatusel näpu-
näidetele, jüsti suutnud õige paljudes
küsimustes nende pandud ülesandeid
täita.

Seltsi tegemus wiimajel ajal

Seltsi tegemus on olnud taunis mit-
mekesine ja Selts on peale oma otse-
koheste ülesannete jõudumööda kaaja
aidanud ta üldise Narwa seltskondliku
elu arendamisel. Omal algatusel kor-
raldas Seltsi juhatus peoõhtu 23.
webruaril 1928. a. majaomanike
heats, kes oma waranduse sõja läbi
olid kaotanud. Sama aasta juunikuus
peeti Majaomanikkude Seltside Liidu
üldkoosolek Narwas, mille osalistele
Seltsi juhatus korraldas wäljajõidu
Narwa-Sõesuhu. Mitte wäheste täht-
susega ei olnud ka Seltsi õjavitoli Ma-
jaomanikkude Liidu juhatusel töist.
Peab ütlemä, et Liidu töist on seni la-
junud suuremalt jaolt kolme suurema,
i. o. Tallinna, Tartu ja Narwa linna
seltsidel.

Uut hoogu wõttis Seltsi tegemus,
tui 1927. a. advokaat August Pahl
esimehe ametisse waliti. Suba ware-
malt, Seltsi asutamise ajast peale, oli
A. Pahl Seltsi tegerusest agaralt oja
wõtnud, niipalju tui lühitejed Nar-
was wiibimised seda temale lubajid.
Ajudes Narwa, oma kodulinna, alali-
selt elama, awanejid A. Pahlale wõi-
malused end täie jõuga Seltsi juhtimi-
sele rakendada. Esimehe kohale on A.
Pahl jäänud tui täesolewa ajani, ol-
les ühtlasi ka majaomanike esindajaks
linnawalitogus ja panga juhatusel liit-
mets, jamuti awaldas energilist tege-
wust Narwa seltskondlikus elus üldse.

Samal, 1927. aastal möodus 10
aastat Seltsi algusest ja juubelipäe-
wa pühisjati 1. oktoobril 1927. a. juu-
rema kooswiibimisõhtuga. Pidulitsust
õhtusõõgist wõttis oja 250 seltsiliiget ja
tuisjutud külalisi.

Esimees A. Pahl energilisel tege-
musel jõuti niitaugele, et 1. novemb-
rist 1927. a. awati panga tegemus.
Peale panga awamist asus Seltsi ju-
hatus panga ruumi forterisse, kus
peetaks koosolekuid ja toimetataks as-
jaajamist tui praeguseni.

Wiimaste aastate tegemus on Seltsi
arenenud enam-vähem kindlatu-
litses. Peategemus on juhitud selle
poole, et majaomanike huwid oleksid
kaitstud linnaomavalitsuses tui ta
teistes riigi- ja ametiasutustes. Wali-
mised riigitogusse tui ta linnawalitog-
usse nõuawad Seltsi tegelastelt laia-
list töist ja pingutust. 1926. aasta riig-
itogus walimiste aegu pandi täima
oma ajaleht „Narwa Hää“, mis il-
mus 2 torda nädalas.

Wiimastel linnawalimistel, 1929.
tuni 1932. a., on majaomanikud ühi-
nenud kaupmeeste ja töösturitega.
Õõige selle järeldusest oli, et walimis-
tel majaomanike heats antud hääle

arm juuresti taswas ja majaomanike
arm linnawalitogus tõusis 4 pealt 8-le.

1932. aastal laieneb Seltsi tegemus
weelgi, tui ühineakse Narwa teise
majaomanike seltsiga. Viimete arm
taswab jõudlast ning praegu on seltsi
il umbes 1100 liiget.

1934. aastal ostetakse Seltsile maja,

Moodne ühitehamu.

mis üüritakse wälja tinoruumits.

Juubeli-aasta juhatusel tuulunud:
esimehena A. Pahl, abiesimehena J.
Lust ja liitmetena W. Kott, P. Ellert,
H. Rudi, E. Täht, J. Küttis, A. Lepp,
H. Morein, J. Sunapuu, H. Mägar,
J. Rahuorg, Lepasepp, J. Wels,
Kasit, W. Waltmann, Kabral, E.
Pahl, J. Pääbus ja W. Elbrecht.
Seltsil on Narwas ta tats osatonda
— Uuskülas ja Paemurru-Kadastis-
tus, mis töötawad peajeltsiga täsitäes,
tuid oma juhatuselga.

Narwa Majaomanikkude Seltsi Uus-
küla osat. esimees Eduard Pahl.

NARWA MAJAOMANIKE SELTSI 20-aasta ja
NARWA MAJAOMANIKE PANGA 10-aasta

juubeli puhul soovib palju

õnne ja edu tulevaseks tööks

ÜHISTEGELIK KINDLUSTUSSELTS

„Eeks-Maja“

Narwa peagentuur, Narwa Majaomanike
pangas — Peetri plats 2. Telefon 351

Narwa majad leekides

Narwa majaomanike kahjusid sõja tagajärjel

Ütski meie linnadest pole wabadus-
sõja ajal nii suurt hirmu ja õudust
üle elanud tui Narwa. Ja üheski lin-
nas pole sõjamõll häwitanud nii hin-
naliselt todanite wara, maju, tui Nar-
was.

Wabadusjõda teatavasti awati
Narwa lahinguga. Suba see jündis
Narwa tulitahjude loitel — maha põ-
les jehapõhtu 3—4 maja Saanilinnas.
Tõeline põlemine algas aga palju
hiljem, mil todanitid walmistajid
wabariigi esimehe aastapäewa wastu.

See oli 20. webruaril 1919, millal
punased awaldasid elawat tegerust
Narwa Iwani-poolisel linnajaoil. xee-
de õõjel, 21. webruaril algas Narwa
esimehe ägedam pommitamine. Kella
2—3 ajal oli tui nii tugew, et togu
linna elanikkond oli wõõritest jalul ja
riides, iga silmapilk walmis linnast
lahkuma.

Pinewa tahirutule jetta täristajid
tuulipildujad ja püssid, nii et lahingu-
müra oli eriti wõimas: wenelased te-
gid täiselt Narwat uuesti wallutatada!

Kodanikud olid mõne aja järele
taotamas pead. Meile tundus, et weel
mõni jäärane tund, ja Narwa on lan-
genud. Paljud põgenesid lapjed süles
linna, jättes waranduse saatuse hoo-
lets. Põgeneti toiti teid mööda: Tal-
linna maanteed, raudteed ja talweteid
mööda.

Narwa kohal aga hõljus paits püs-
rohuuistju pilw, mille läbi rakatatsid
alla granaadid.

Maju põles. Hirmunud inimesi rü-
jeles tänawail. Leida polnud enam
ühtki woorimeest, et sellel põgeneda.

Järgmisel päewal, laupäewal, sõja-
rähin oli wäheke wäiksem, jamuti pü-
hapäewal, 23. webruaril. Wabariigi
esimehel aastapäewal aga, 24. weebr.
1919, walitses Narwa all peaaegu
täieline wauus.

Trotski oli tuulutanud 21. ja 22.
weebruari Narwa linna wallutamise
tähtpäewaks. Ruid meie wägede ole
wenelaste kawatsus, liitumise juund
ja wägede juurus täpselt teada. Ofse-
tohe wõeti wastuabinõud tarwitulele.
Meie wäed paigutati ümber. Selleks
tulus tibeidasti pool päewa. Gelwäge-
dele anti täst: pealetulewaste wenelas-
tega mitte astuda tulewahetusse, waid
taandumisega neid endi järele meeli-
tada.

Nii see ta jündis.

Punased, nähes, et meie eelwäed
liiguvad nende ees kohalt, täsutasid
edasi togu oma jõud, armates, et eest-
laste wastupanu on murdud.

Esimehed punaste ahefikud warijesid
maha meie elektriseeritud traatfõtete
ees, neisse puutudes. Järgnewad ahe-
fikud panid eelmiste saatuse naeruts.
Ruid neid tabas sama saatuse. Kes jäi
ellu, nende peale awasid alles nüüd
täisfokraawest meie jõdurid surmawa
tule. Meie taewikute ette tõusid wene-
laste jurnufehade wirnad. Neid oldi
junnituid laiati loopima, tui neid
julgesid meie jõdurite tulistamisest.

Rahe päewa testes häwitasid meie
täisfwaed wenelaste rünnatjõud.

Nende surme joitus, tui kohale toodi
abimägesid.

25. ja 26. weebr. lendas Narwa jäl-
le jadu ja tuhandeid granaate. Ja
taewa poole tõusis üksteise järele tu-
lelonte. Siis kaabus wauus. Ruid
Narwa tänawail ei tihanud enam en-
dine elu. Viialt paljud olid linna maha
jäänud. Viialt paljud majade waremed
nustrustajid meeli, tui ruiude alt
kaewati laipu. Paljude majade seinad,
ukked ja atnad olid purustatud, tätu-
sed lõhutud, tauplused legi lõõdud ja
forterite sissejeaded häwitatud.

Kõitjal oli sõjametsituse rufurwaid
jälgi.

Narwa eel ei leidunud aga ühtki tü-
la ega talu, mis poleks olnud täis põ-
genikke. Narwast põgeneti tui tätku
eest.

Wenelase granaatide jadu lakkas
waid mõnets päewaks. Neid langes
Narwa 4. ja 5. märtsil jällegi hulga-
na, wenelased sooritasid uut läbimur-
detasjet meie frondist. Granaatide pu-
rustusjõud oli fundumalt suurem en-
dijest — wenelased olid kohale weda-
nud ta oma raskepatareid, 6-follilised
tahirid. Mürste langes ta juba
wabrituisse, tefitades tahjusid. Üts
mürst langes 22. tööliste karmusse,
jurmates ja haawates kümmeend in-
mest. Suhtentalis jütsis ühel ajal wiis
maja ja põles maha. Jaamas purus-
tati mõni wagun, roopaid oli raudteel
puruts lastud.

Waelase tuli wauibus 6-da õhtuts.
Ruid nüüd lewis juff, et punased õõjel
termel frondil alustawad uut rünnat-
tut. Elanikke haaras tulitahjude loitel
paanika. Lewis uusi tuulduji meie
wägede suurtest kaotustest ja taandu-
mistest, niimõrd, et oldi junnituid neid
awalitult diendama: meie noor, tubli
malewa mitte üffi pole lõõnud tagasi
fõit waelase rünnatut, waid tungib
pealegi edasi.

Narwa aga — oli jällegi palju fan-
natanud. Nelsa esimehe päewa testes
oli purustatud üle saja maja. Neist 4.
märtsil — 28, 5. märtsil — 50 ja 6.
märtsil — 17. Elanikest sai esimesel
päewal jurma 1 mees, haawata 3
meest ja naine; teisel päewal sai jurma
8 meest, 2 naist ja üks laps, haawata
10 meest, 3 naist ja 1 laps. Kolman-
dal päewal sai 2 meest haawata.

Waelase eesmärgiks oli linn häwi-
tada. Seda kinnitasid wenelaste prot-
lamafioonid, mida nad Narwa lennu-
tult pildusid. Seda mõis järeldada ta
nende pommitamiswiisist: maruline
tahirutuli kandus fordforraalt ühelt
linnajaolt teisele, linna purustamine
jündis kindla tawa järgi. Suhtentalis
ei leidunud enam ühtki wigastamata
maja. Ka kesslinn oli palju kannata-
nud, jamuti Kreenholmi wabrit tõolis-
majadega. Romandantuuri langes 5.
märtsil kolm granaati. Wahijõdur sai
raskesti haawata, jamuti tats korra-
pidajaf-irjutajat. Onnets teised olid
wäljas ja jäid terwets. Ra langes
jamal päewal mitu granaati wassali
pihta, esimehe klassi ruumi langes

Narwa Majaomanike Pank ehitab omale moodsa maja

Narwa majaomanike ühised emöte on kasvanud suurimaks pangaks Narwas ülemaade Narwa Majaoman. Panga 10-a. tegevusest

Narwa Majaomanikute Panga asutamiseaeg on ühenduses ajajärguga, millal Eesti majaomanikud üleriigilist haffasid organiseeruma. Wabadussõjale järgnenud üldised majanduslikud raskused langesid suurel määral ta majaomanike kanda, mis ennast tunda andis eriti üüriseaduse näol. Suured tulud, rahapuudus, piiratud võimalused pankadest raha saamiseks jne. teitasid majaduse soetada oma pant. Üldise jurwe all haffasid majaomanikud ennast üle kogu riigi korraldama.

Tähtsaks teguriks majaomanike organiseerimisel olutas oma rahaasutuste soetamine. Tallinnas ja Tartus asutatud majaomanike pangad mõtsid kohe algusest peale tugewat hoogu, ja sellest julgustatud, asusid ta Narwa Majaomanike Seltsi tegelased oma panta ajutama, mille järelduseks oli, et pant 1. novembril 1927. a. tegevust alustas. Olguigi et algus oli leitud raskustega, mõttis pant juba awamise algusest peale tugewat hoogu ja kaswas mõne aastaga teiste kohalike pantade tajemele. Kui võrrelda panga aruandeid 1928. a. peale, siis näeme, et panga tegewus järjekindlalt jõudis jammudega on tõusnud. 1928. a. oli äri seis Nr. 241 025.—, kuid praegu on äri seis Nr. 1 212 803.—

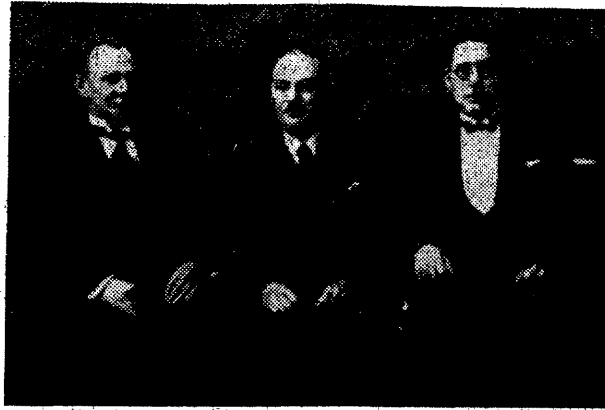
Suuremaid wäpustusi ei ole pant oma tegewuses läbi elanud, wahest ehk niipalju, et 1932. a. oli tarta raha turislangust, mille järele hoiu summade omanikud ärewuse jattusid ja oma raha haffasid pantadest wälja wõtma. Üldine ärewus andis ennast lühikest aega ta meie pangas tunda, kuid siiski juustime rahulitult ja täiel määral omal jõul raskustest üle saada. Ärewus waihus jama ruttu ja tahe aasta pärast olid hoiu summad kaswanud neljakordseks.

Pant asub algusest peale ühes ja samas majas, milline omandati 1931. a. pangale. Ainult ruume on tats torda wahetatud. Alguks ajus pant ruumis, kus praegu on A.-J. Will'a magasin, sealt kolis teisele korrale, kus jamuti ruumid warsti kiffaks jäid, ja tuli alumiisele korrale uued ruumid soetada, kus pant asub praegugi. Majast on osutunud tulutoowaks ja maja on enast jeniini hästi ära tajunud. Kuid ta

praegused ruumid ei wasta enam taugelti ajanõuetele, nii et pant tahes-tahmata peab omale awaramad ja ajatohajamad ruumid murestema. Selleks on ta juba jamme astunud ja praegu on panga uue maja ehitus sõjelt päewatõrras.

Maja on tawatsetud ehitada Peetri plassi ja Balti tän. nurgale, kus praeg

laenuke wäljaandmine on igaford, loomulikult, teatud riisitoga leitud, jeda teab igauks, kes tarrats teisele on raha laenanud. Wõib siiski ütelda, et panga tahjud sel alal on olnud tähtsuse. Wetsleid läheb küll teatud arm protesti, kuid pitapeale tulewad jummad jälle tagasi, — kas kohtuteel või wastutajate käest.

Narwa Majaomanike Panga juhatus 1937. a. Hr. W. Koff, P. Ellert, A. Pahl.

gu asub restoran. Ka plaanid on juba walmis ja nende järgi osustades tuleks ehitus kõigiti ehteks Narwa linnale ja Peetri plats mõtats hoopis efinduslituma ilme. Uus pangahoone läheb maksma 220 000 krooni.

Peale pangaruumide leiawad selles hoones aset veel äriruumid, kontori ruumid teisel korralt, kolmandal ja neljandal korralt elutorteriid. Ehitustöödega alustatakse 1938. a. sügisel.

Panga otsetõhene ülesanne on Narwa majaomanike pere warustamine lühiajaliste laenukega, nii majade remontimisel kui ta uute majade ehitamisel. Selle ülesande täitmiseks on pant täiel määral haffama jaanud ja võimalusi leidnud ta äringitõndi, tõõstusi ja kohaliku omamajalust finantseerida. Siin tuleb mõniford üsna suurte jummadega tegutseda, näitaks ühel juhul on Nr. 70 000.— ühiklaenu wälja antud. Kinniswarade finduslusest wäljaantud laenu ulatwad jagedasti kümnetesse tuhandedesse kroonidesse.

Panga teenistuses on praegu 10 findlapalgalist üist, kuna 9 nõutogu liiget ja 4 rewisjonikomissjoni liiget jaamad taju istangute pealt.

Wäljawaated tulewiku juhtes on pangal praegu parimad. Oletades, et praegune üldine findel majanduslik tase meil jääb püsima, ei ole panga tegewuses ette näha suuremaid wäpustusi ja wõime heade lootustega astuda üle teise 10. aastaajajärku.

Panga praegusesse juhatusse kuulwad: esimees Paul Ellert, liitmehe: Woldemar Koff ja August Pahl.

Panga asjaajaja-direktoriks on Paul Ellert. Panga nõutogusse kuulwad: esimees J. Weeber, liitmed O. Lepp, S. Rudi, R. Rigol, J. Helder, R. Triip, O. Tuij, S. Morein.

Rewisjonikomissjoni kuulwad esimehena J. Koff, ja liitmehe A. Rahurorg, J. Trei ja J. Sunapuu.

Pant on läbitäigult juurim erapant Narwas.

Narwa majad leekides

(Algus 4. lt.)

tuue-tollilise kahuri granaat, purustades selle täielikult. Jaama ees häwis ta üks janitaarwagun. Parem Narwa wõõrastemaja „Petrograd“ oli ruubides. Ka löi granaat sisse jatta Jaani kirikusse katule laudu. Wähem jai wigiga wene kiriku maja Snamenia plassil, jamuti priifimaja ja kuulus Lawresjowi-nimeline muuseumihoone.

Peale jeda ebaõnne punaste wäejuhatuse määras Narwa wallutamisega tähtpäewaks 15. märtsi. Kuid peale tung luhus.

Samburgist 14-dal kohale toodud polt, mis ründama pidi, tõstis mässu, tappis mõned komisjarid ja pöördus tagasi. Teda rahustama kutsuti punane joomusrong. Kuid ta see ei awanud omade peale tuld.

Siis tuli Narwa punaste parlamentär, et pidada meie wäejuhatusega läbirääkimisi wangide wahetuse asjas. Meie jõdur jaafis ta tagasi. Sattus aga punaste maakulajate kätte wanqi, kes ta Samburgi wiisid. Kui oli selgunud, kuidas meie jõdur wene poolele jattus, osutati talle erilist lahtust jootide ja jootide näol. Järgmisel päewal ta jaadeti tagasi Narwa — külastostina kaajas pakk lendlehti... Kuna sõjariistade jõuga punastel Narwat wallutada ei õnnestunud, tegid nad

nüüd kasset jeda saawutada trükitõnaga: lubaduste, meelituste ja manifestega püüdes murda meie jõduri moraali.

Narwat wenelased ründasid järjekordset 22., 23. ja 24. märtsil, kuid leidsid jällegi murdmatu wastupanu. Nende eneste käest wõeti küla, mis jamas põlema läks. Põles jällegi Narwa... Mõni päew hiljem, 28. märtsil, awasid punased järjekordse granaadide walangu Narwa peale. Päewa testes põles ja purustati 89 erihoonet, enamasti elumaju. Suhtentalis langes pomm Aleksandri kirikusse, kus purustas tallihinnalise altarimaali. Täna wail jai surma 9 inimeft. Kuid tulekahjud teffsid ta aprilli esimestel päewadel. Esimejel põles kolm, teisel kuus, wiendal üks ja tahetjandal kuus elumaja.

Järgnes lühem waihus — mististi pommide järeleweo ajal. Siis jälle jadas Narwale taewast uut tuld...

Walurikkamats päewaks oli 25. aprill 1919 — sel päewal häwis terwe linnaoja, Soaorg.

Esimesed juutepommid langesid linna umbes kell 10. Seejärele warsti tõusis juitsu ja tuld mitmelt kohalt Soaorus. Rahwas asus asju kottu panema. Pea wõis täna wail näha kraamiwoore. Tuli tändus majalt majale. Päästa polnud võimalik

enam midagi. Snimesi langes pommideft, neid jai ta tulle.

Tõusid tuleleegid taewa poole, awas waenlane linna granaaditule. Pommitamine lõppes alles lõunaks. Ohtus oli kogu linnajagu maatafa. Veel hõõguisid, juistisid ja aurasis waid ahewared.

Kui kogu linnajagu põles, oli tuumus nii juur, et tahfis kõi tüpeltada, kes sinna ligi jattusid; ringi lewis lämmatam juits.

Terwets jäid ainult Aleksandri kirik ja õpetaja maja Soaoru taldal — otse imena!

Sel päewal põles maha 200 maja, warandust häwis ühetõrraga 1.184.500 krooni eest!

Mis jaab Narwast, juba küsiti, kas jääb alles ühtki maja?!

Külatajaille awanes kolm juurt tulitahjude ja ruubide wälja:

Swanipool, Hospidali tänam, tats wälja Suhtentalis. Neil aurasis ahewared ja juistisid teffrid, ruuhunnit. Kõige juurem wäljat ott umbes kilomeeter piff — alates raudteejamaft ja lõpetades malmiwalamise wabrikuga — ja kohati pool kilomeetrit lai, Narwa jõest alates ja Kestpõit tänamaga lõpetades. Milline tulemeri jäärafel juurel maa-alal pidi leetima!

Siis järgnes pikem pommimuste waheag. Kuid 1919. aasta sügisel jälle juistisid Narwas majad waenlase

Jutuajamine Narwa Majaomanike Seltsi auliitmega

Narwa Majaomanike Panga lastas kohtan igapäewase aselduse juures Narwa Majaomanike Seltsi juhatusle kiiget Woldemar Koff'a, kes hiljuti waliti Seltsi auliitmeks. Alustame juttlemist Narwa majaomanikesse puutuwate küsimuste üle. — Milliste teene eest waliti Teid Seltsi auliitmeks?

„Olles kauemat aega Seltsi juhatusle, tein juhatusle teatawaks, et on võimalik Seltsile osta joodja hinnaga suurem kinniswara. Juhatus ei aksepteerinud minu ettepanekut ja ma offsin mainitud hoone 8000 fr. eest alul endale ja müüsin hiljem jama hinnaga Seltsile, kuigi mulle tollal patuti hoone eest juba üle 15.000 krooni. Nüüd on Seltsil nägus hoone odawalt käes, milles ajessow kino maksab 300 fr. tuus üüri, mis laetub Seltsi kasasse. Selle tehingu sooritamise eest waliti mind auliitmeks.“

— Milline on Narwa majaomanike oluford?

„Narwa majaomanike oluford üha rasteneb iga aastaga. Samad hooned, millele on lihandunud weel rida uusi, mahutafid omal ajal 45.000 elanikku — nüüd aga 25.000, mis weelgi näib wähenewat. Loomulik, et tortereid on nüüd ülikülluses ja kohati on isegi tawnawate wiisi tühje tortereid. Suurema, päris korraliku tuetoalije torteri eest jaab maewalt 30 krooni.“

— Kuidas areneb toostöö linnawalisusega ja wolifoguga?

„Linnawalisusega on läbijaamine rahuldaw. Wolifogus tatistab meie ettepanekute ja nõudmiste läbiwimist meie efindajate wäite arv. Wolifogus on rõhumas enamuses wenelased ja Narwa-Sõesuu efindajad, kellega toostöö wõimatu. Rendel wõimaldub wolifogus wiia läbi asju, mis pole wõimwõetawad ega toostõlas tegelitu eluga.“

— Kuidas areneb ehitustegewus?

„Ehitustegewus on praegu joigus, mida põhjustab endastmõistetawalt juur wabade torterite arv.“

— Millised on Narwa majaomanike tulewikutawad ja soowid?

„Suurimaks soowiks on hea läbijaamine wolifoguga ja soojama freidiidi wõimaldamine majaomanikele, millega awarduks wäljawaafid manade, rootjiaegsete elamute ajatohastamisets.“

pommideft. Eriti palju pomme langes detsembris, jõulupühade ajal. Nüüd pommitati Narwat ta 10-tollilist kahurist. See, oletatawasti ajetatuna raudteeplatwormile, pommitas Oudowa raudteelt, wõi siis ta jaots ehitatud raudteeharult.

Suwitaw, et jelle tuld juhtida aitasid meie ajalehed. Ühel päewal üks murft tabas tõolistajarmut, poole jellest purustades ja jurtmates inimeft. Meie ajalehed tõstsid sel puhul kija. Wenelastel seega oli otsetõhe teada, tuhu murft langes. Nad tegid sellega jühtimise torrektoori ja järgmisel päewal murjud langesid jüdalinna, teftitades määratut häwi. Piisas ühest jellest granaadist, et majast polnud enam midagi jarel.

10-tolliline granaat kolmandal jõulupühäl tabas katoliitu kiriku tagumist torni, lõikas selle maha ja heitis siis kiriku taha — terwena!

Pommitamise ajal frondiulema findral A. Tõnissoni tälul raafuse ees 4. polgu ortester Knude juhatusel mängis... et rahwa tuju hoida. Orfetri helidel siis ratsatafid linna granaadid ja pommitustega harjunud rahwas jalufas jamas ringi...

Wendas granaat üle orfetri, tõmbusid ortefrandid juhiga eesotfas tüüru, pillid oigafid imelikult, nagu tats mänge. Ent jamas kõi jirguisid uuesti ja helid tajasid jeda waljemini üle targaufuse ja plahwatufuse.

Narwa linn aga põles...

„PEALINNA TEATAJA“

on wankumatult walvel majamanike huwide eest ja walgustab täie julgusega neid asjaolusid, mis wõiwad tundes tuda majamanike üldlikumist.

Majaomanike erinurk

Isolatsioonplaatidest TOALILLEDE

eest hoolitsemisest talwel

Wälismaa ehitusvratikas viimase 15 aasta jooksul on laialt levinud mitmejuuguliseid ehitusplaate, mis võimaldavad märksa kiirendada ehitustempot ning on head hoonete isoleerimiseks nii külma kui ka sooja vastu. Neist ehitusplaatidest, mis hakkavad tungima ka meie ehitustehnikasse, olgu nimetatud: celoteax (valmistatud suhkrupilli-roo jäämetest), majoniit (puutmasist), insuliit (puutmasist), enjoniit (paber-massist), solomiit (õlgedest), tangmatt (mererohust), kiivroon (saepuru, kiudaine ja sement), forfestoos (Eesti töö, forgipurust ja bituumenist), rogliit (pilliroost, madis traatidega kottuõm-meldud), loomuspapp (tats kihti kottu-keebitud lainelise pappi), estotox (kips-trohviiga ja bituumeniga kaetud loomuspapp), turbatax ja forsooleum (sammalturbast pressitud plaatid), en-jotapeet (1,5 mm paksune laineline lai tapeet väga mitmejuugulises muftis). Peale eelmainitud isoleerplaatide on on olemas välismaail veel rida teisi isolatsioon- ja ehitusplaate. Suuremilt isolatsioonplaatide on immutatud vedela klaasiga, mis aitab tõsta nende mitte-füüsimist ehk tulekindlust, kui ka wä-hendada meemaruust.

Paljud plaatide wabritud farwita-wad bituumeneid või bateliiti kleep-ainena, eriti ehitusplaatides. Mõnede plaatide pinnad tehakse nii siledad, et nad ei wajagi mingit edasist katmist trohviiga või wärwiga.

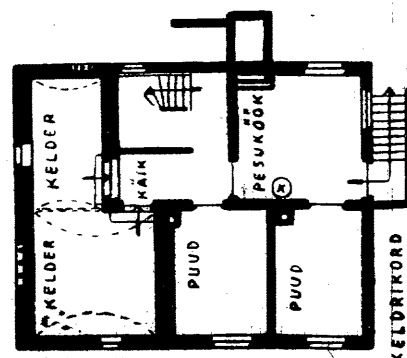
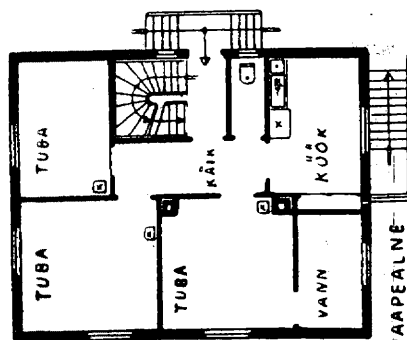
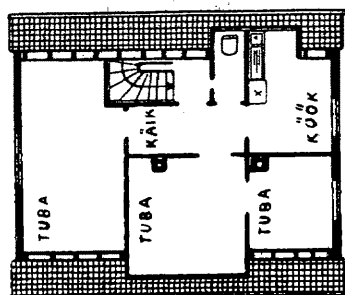
Ehitusplaatid on nüüd tähtsad ai-ned ehitustehnikas, sest võimaldavad korraldada ja kiiret ehitamist ning

viõ bateliidist, kuna plaadi seesmine kiht on pehmemast aineist ning sooja-pidav.

Tulekindlad on eterniitplaadid, mis valmistatakse asbestist, liivast ja sje-mendist. Nende plaatide paksus on 3 tundi 5 mm. Nad on wõrdlemisi tuge-wad, hästi ilmastikukindlad ning sel-lejuures wõrdlemisi odavad.

Eterniitplaadid leiavad laialt tar-witust majade wooderdamisel wäljast-poolt. Seis tarwitatakse plaate 1x1 m. Katusekatmisteks tarwitatakse eterniit-plaate mõõduna 40x40 cm. Meil on olemas kaetud eterniitplaatidega tatsu-seid. Lainelisi eterniitplaate on haka-tud viimasel ajal laialt tarvitama ta-tuste ja lihtimate hoonete seinte ehi-tamiseks ja wooderdamiseks. Väga on hiljuti ehitatud luur tehas eterniit-plaatide valmistamiseks. Ka meil töö-tas tundi 1926 aastani eterniitkatu-se-plaatide tehas (K-m. Schneider), kuid äri jäi seisma. Oletas wäga terwitatav järele tõõstuse uuesti ellufutsumine

Moodne 2-perekonnaelamu

Alal on toodud tahetõõse tahepere-tonnaelamu plaan. Põhimõõdmed 10x8 m, tubafuur 680 m³. Maja alu-misel torral asuwad: 2 keldrit, 2 puu-ruumi ja pesuköök. Maa peal: 3 tuba, köök ja wannituba. Alatorral: 2 suurt, 1 väike tuba ja köök.

Toalilled toomad talwel tüüfise elawat loodust meie lähemale. Ka mõju-wad nad mugawalt ja dekoratiivsel, kui on walitud sobivad ning kohased jorbid. Oidagu effewaastit, et lilli ei muretssetaks ega mahutataks ühte ruu-mi üleliia, siis ei suudeta nende eest torralitult hoolitseda ja halwasti tas-wawad tidurad lilled ei mõju hästi.

Lilled nõuavad taswuaegadele was-tawat rawimist ja hoolt. Toalilledel talwised taswutingimused on palju halwemad kui jorwel, sellepärast nõu-wad nemad sel ajal palju suuremat hoolitsemist. Harilikult ajestawad toa-lilled talwel elutoas kus tõrge, muut-liit, tuur, tolmune temperatuur ja jageli wäheene loomulit walgustus, mis kõik talme taswutingimustele halwawalt mõjub. Siis peab ar-westama jeda, et talw on enamitule toalilledele puhkeajaks ja sellest lähtub ka talwine hoolitsemine nende eest.

Oletas loomilist, kui talwisse puudu-litu walgustusega tähtsaks täits ka madalam temperatuur. Alle +12° C järgi ei ole loodus enam toalilledel loomilist. Alti on loomilist toalilledel talwets alati, kui selleks on võimalust, ajetada korteris või majas kõige jahe-damasse ruumi. Ka wõib mõned de-koratiivsed taimed talwets ajetada ja-hedasje walgesje keldrisje, nagu loor-beripuu ja -põõjad, seal püüwad nad hästi ületalwe. Alde oletas loomilist lilli ajetada eluruumi ainult siis, kui nad on kõige ilusamas wormis, aju-tijelt.

Peab talwel hoolitsema, et pats tolmuford lilledel ei koguneks ega neid

sel feel ei lämmapats. Selleks on soo-witam toalilli tolmust puhastada ja pestä nädalas wähemalt üks fõrd leige wee ja täsna või pehme lapi abil. Ka peab neid wähemalt fõrd päe-was piserdama, leige ja pehme weega, piserdaja abil. Talwel on selleks ko-hane farwitada lume- või wihmawett. Piserdamist on soowitam effe wõtta õhtul või hommikul, wõib ka mõlemal ajal. Lilled nõuavad niisust ja jeda peab neile võimaldama. Selleks aje-tatakse lilled afnalauale või lillelaualle afna lähedusse. Talwel peab waata-ma, et lilled ei puutuks lehtedega wastu afnalauale, sest seal wõiwad nad ära külmada. Seal, kus pole wõima-lit lilledel anda jahedamat ruumi, wõits neid wõts wähemalt lina või paksjama fardina abil kõetud soojast ruumist eraldada.

Ruumis, kus asuwad lilled, jündigu tuulutamise nii, et wärske külm õht ei langeks õfetohe taimedele. Pole see muudu võimalit, peab lilled selleks ajaks eemale wiima.

Lilli tasfetu talwel wähem, mõni traad soojema weega kui toa tempera-tuur. Soowitam on fasta hommikul wihma- või lumeweega. Erandiks on lehttaimed, neid peab fastma enam, et nende lehed selle all ei fannafaks. Ka peab talwel õfifewaid taimi hooliga fastma. Talwel ei waja lilled wäeta-mist, erandiks on ainult talwel õfife-wad taimed.

Hoolitsege talwel toalilledel eest, sest nad faunistawad ja rõõmustawad meid ainult siis, kui nad on puhfad ja elujõulised!

Uus avatud

M. Kabal'i

puusärgiäri ja matusetalitus

Pärjad, rlistid, matusetarbed jne.

Tallinn, Sakala 25, tel. 477-56

Lembitu tänawa nurgal

hoiawad alalijelt oma wormi, ei tõm-bu faardu ega kuwa toktu, nagu je-da juhtub puiduga.

Ehitusplaatid on kõwemad kui iso-latsioonplaadid. Kuna viimaseid tar-witatakse ainult sooja või külma täit-jeks, lähewad esimesed õfifelt ehituseks kui ka ruumide dekoratiivseks täitjeks. Ehitusplaatidest on meil tuntud kõma majoniit ja wineer. Wiimast walmis-tatakse Lutheri wabritus mitmejuugus-tes paksustes tundi 25 mm; plaatide mõõdud: 7'x5', 7'x4', 6'x4', 5'x4' ja 5'x5'. Eriti fapetudust valmistatud ja poleeritud wineer on wäga terna ja püüw dekoratiivplaat, mida laialt tar-witatakse seinte ja lagede katmisteks. Wineeri pind kaetakse wäga mitmesu-gusel wiilil: latiga, wärwiga, emaili-ga, poleeritakse jne.

Majoniit valmistatakse täitsa nagu poleeritud jileda pinnaga ning teda tarwitatakse suuremalt jaolt jellijena nagu ta on ilma erilise täiteta.

Kiwist wälisseinte peale pannakse wineer järgmisel wiilil: sein peab ole-ma täitsa kuur, ta kaetakse bituumeni-ga; wineer kaetakse tagantpoolt õliga. Wineer finnitatakse tas duiüblite kül-ge või seina finnitatud immutatud puust liistude peale nii, et wineeri ja seina wahel jääb 2 cm õhuwahet, millel on all ja peal ühendus wälis-õhuga.

Dekoratiiv-wineeri harilikult faju-tatakse mõõduna 50x50 cm, ning lii-dused kaetakse eriliste liistudega.

Wiimast ajal on lastud turule wi-neere j. f. ehitusplaate metallistud pin-naga. Aludiseks on mitmekihilised plaa-did, mille wäliskihist on tas metallist

Tehnilisi uudiseid

Wast parandab betooni.

Melloni tõõstuslit uurimisajutus Põhja-Ameerika Ühendriiges teatab, et wasepulbri lijamisel sementbe-toonile jaadakse uus, eriti tugev ja kulmijele wastupidaw ehitusmater-jal. Eriti see materjal olemas kohane mittelibijewaks pörandafatteks. Ülhel fassel faeti jile betoonpörand 3—6 mm paksuselt uue materjaliga. See nidu-nes fäielifult allolema betooniga ja pärast seitsmekuulist fassutamist, kui üle 250 000 inimese oli fäinud üle selle, oli weel täiesti heas seisuforras.

Päranaistele

Toiduretsepte

Juustupuding.

Ained: 100 gr sulavõid, 75 gr jahu, 1/2 l. keewa piima, 75 gr riivitud juustu, natuke soola.

Kõik nimetatud ained segada hästi. Peale jahtumist lisada 6—7 munakollast ja mu-navalgevaht. Saadud segu küpsutada pudingvormis pool tundi parajas kuumuses. Puding serveerida soojalt.

Nuudlid vasikaneeru lõikudega.

Kergesti valmistatava maitseva toidu saame nuudleid või makarone soolases vees pehmeks keetes. Siis lasta nõrguda, lisada juure või ja asetada sooja kohta. Ohuke-sed vasikaneeru lõigud pruunistatakse wõis, riputatakse peale veidi soola, asetatakse waagnale nuudlite peale, ja walatakse üle praadimise või. Toit sobib hästi õhtusõo-giks.

Keisriklimbid.

3/4 l. piima segada kolme munakollase, 1/2 kg jahu, veidi soola ja teelusikatäie suhkruga hästi läbi, lisada rosinad ja vahustatud munavalged. Pannil pruunistada või ja walada taigen sellesse. Asetada kes-kmiselt kuuma ahju tõusmiseks, siis panna tulisele pliidile ja segada seni, kuni teki-vad väikesed klimbikesed. Riputada üle vanillisuhkruga ja anda kompotiga lauale.

Lihtne kreem.

Ained: 1 l piima, 6 teelusikat sõredat jahu, 6 teelusikat suhkrut, 4 muna, vanil-liini.

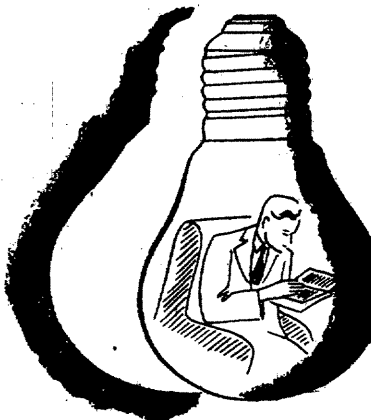
Piim ajada suhkruga ja vanilliiniga tulel keema ja lisada külma piimaga segatud jahu. Segu keeta umbes veerand tundi, ko-gu aeg ühtlaselt liigutades. Võtta tulelt ja segada hulka hästi vahustatud munarebud. Sellejärele panna segu uuesti tulele ja las-ta kord tõusta. Lisada munavalge vaht. Lauale anda külmalt.

Mokkatorr.

Ained: 400 gr võid, 40 gr kohvi, pool-tist klaasi vett, kolm muna, 100 gr suhk-rut, 300 gr lusikbiskviite, 1 pakk vanilli-suhkrut.

Keeta kohvi, kurnata ja jahutada. Või suhkruga vahustada, munad juure lisada ja üsna pikkamisi, kehtvalt hõõrudes, ka kohvi. Vorm võiga hästi määrida, põhi ja ääred biskviidist laduda, kreem sisse va-lada ja biskviidikorraga katta. Peale pan-na vajutis, külma kohta asetada. Teisel päeval välja lüüa, enne vormi hetkeks kuu-ma vette kastet. Pealt kaunistada shoko-ladikreemi ja vahukoorega.

Tungsram

Kokkuhoiulamp, vähem voolu, rohkem valgust

Esindaja

K/K.

Eug. Sacharias

Tallinn, Pärnu 6, Uula maja. Tel. 467-47

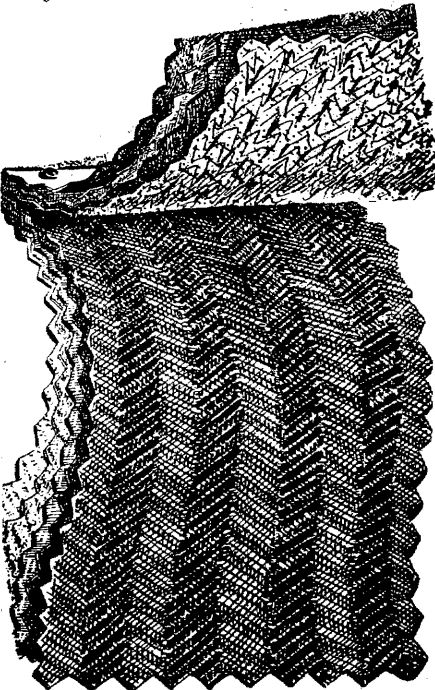
„Pealinna Teataja“

käsitab majaomanike päevamuresid, on majaomanike huvide eest valvel ja annab praktilisi juhiseid majade korrashoiu alalt. „Pealinna Teataja“ on uudse sisuga kõigi majaomanike häälekandja

Uuendage aegsasti „Pealinna Teataja“ tellimist 1. novembrist. Hoolitsege kõikides linnades, et ka Teie naaber telliks omale „PEALINNA TEATAJA“

Narwa majaomanike liikumise algus Uuskülas

Narwa majaomanike organiseeritud liikumise hällits võib öieft pidaa Uusküla linnaoja. Sellest jutustab meie Selti Uusküla osakonna esimees E. Pahl järgmift:

Uuskülas on praegu ligemale jada tahetordset puumaja, milledeft tamali-jelt 8 elutorderit. See on Narwa juu-rem ja uueu linnaoja, mis teftis 30 aastat tagafi, ajal, mil Narwa oli weel elaw tööstuslinn. Puudulite teedeolu-de ja lähema ühendufe puundumisel teft-linnaga tundus linnaoja üftitu jaare-na. Mainitud asjaolu põhjustasfi majaomanike liikumise algufe. 1910. aastal koguneft Uusküla majaomani-tud ühifele koosolekule, kus waliti ko-misjon koosfeifus S. Trofimow, E. Pahl, J. Rahuorg ja teife, tette üles-andeks jäi linnaoja heatorra torralda-mine. See ettevõtlus andis ta tagajär-gi, ning sellest peale võib lugeda Nar-wa majaomanike organiseeritud liifu-mise algust.

Majaomanike sünnipäevi

Saaberg, Richard,	31. off.	1894. a.
Nichelson, Paul	"	1872. a.
Musjo, Anna	"	1880. a.
Eijenberg, Karl	1. nov.	1873. a.
Johanson, Leon	"	1897. a.
Alew, Rudolf	2. nov.	1863. a.
Neuman, Willem	"	1881. a.
Donald, Eduard	"	1884. a.
Maiste, Saan	"	1873. a.
Kiripuu, Johan	3. nov.	1869. a.
Awesjon, Otto	"	1873. a.
Ers, Peeter	"	1868. a.
Mälfow, Johan	"	1879. a.

Et Teil oleks võimalus aegsasti ja rahulikult kaaludes täiendada oma riietust, oleme varakult varustanud oma riidekauplused hooaja uudiskaupadega.

Meie kauplustes traditsiooniks kujunenud kindlad kaubaväärased hinnad ja tihe kontakt meilмага tagavad Teile riietus-küsimuse soodsa lahenduse.

A.-S.

TEKLA

RIIDEKAUPLUSED:

Tallinn, S. Karja 15, Pärnu mnt. 6.
Narwa, Haapsalu, Kuressaare, Mustvee,
Petseri, Pärnu, Rakvere, Valga, Vil-jandi, Võru.

Jälgige väljapanekuid meie kaupluste vaateakendel ja külastage meie kauplusi ostekohustusteta!

Kinniswarade oksjonilt

Viimajel kinniswarade oksjonil oli muuseas müügil Walentin Johanson'i kinniswara, milline asetsseb Keilas ja koosneb „Sumila nr. 298“ trundist ühes päraldistega. Krundi juurus 0,0998 ha, hüpooteegimõlg 900 krooni, müügiks hinnatud 1000 kroonile. Enampakkumiseft võttis osa 2 isikut. Kinniswara omandas Hans Luu 1351 krooni eest.

Ostfatafse linnamoliniffu

„Tallinna töölifte ja töötute ühifeft walijateühenduseft“ linnamoliniffuks walitud Saan Hammer ei ole poole aasta wältel wõtnud oja wolifogu tööst, mispäraft ta tuleb lugeda wastama määrufe alusel wolifogu koos-feifust lahtunuks.

Järgmifeft kandidaadiks jamas nimetirjas on Hilda Lepp, kes aga kuul-duste kohajelt on läinud Wenemaale. Temale järgnew kandidaat on J. Waht, kellel arwatavasti tuleb hafata linna asju ajama.

Seltfi juhatusfe koosolek

Tallinna Majaomaniffude Seltfi juhatusfe koosolek peetasfe esmaspäewal, 1. novembril tell 6 õhtul. Seltfi ruu-mes, Harju tän. 29.

Omandati 650 fr. eest kunstiteoseid

Linnawalitfufe poolft moodustatud komisjon ostis linnale kunsti jügis-näitufelt A. Nyman'i õlimali 300 fr. eest ja linnapea J. Sooffi pea prontfifis Kr. 350 wäärufes, mille walmista-nud kunstnik A. Womm.

Kodade ühishoone asukoht lahendamisel

Teatavasti joowitas riigihoidja kodade ühishoone püstitada Toompeale praegufe jaostonnatohtu hoone ase-mele. Majaomanife toda tegi mastawa otfufe teatavats kõigile kodadele. Müüd on jaabunud Põllutööstojalt firi, milles teatatafse, et nemad ei poolda ühishoone asukohta Toompeal.

Kolm wiisaastatut foolimajade ehitamifeks

Linna ehitusosakond on koostanud pealinna foolimajade ehitamife tama 15 aastats, mis teostatatafse 3 wiisaas-tatu näol. Selleks wajatafse riitlitust foolimajade ehitusfondist 160.000 fr. aastats.

Narwa ühistegeliku kindlustuseltfi tegetufest

Narwa Majaomaniffude Panga juures töötab ta Narwa Ühistegelik kindlustuseltis, kus enamif Narwa majaomanife on kindlustanud oma warandufe. Seltfi võib pidaa oma-laadsete hulgas linnas töötawailt juu-rimats kindlustusajutufeks. Praegu on A. Ühistegelikus kindlustuseltfifis kindlustatud umbes 1000 Narwa kinniswara.

Seltfi juhatusfe kuuluwad J. Laas, J. Rahuorg ja A. Piisar.

Ü-p. Narwa Majaomanikkude Pank

Arwete teis 30. septembril 1937. a.

Aktiwa		Passiwa	
Rasja	4 353,42	Wafapital	53 250,—
Homarwed	148 425,23	Tagawaratapitalid	15 254,22
Wäärtpaberid	13 234,65	Amortifafjioonifapital	9 796,12
Distonteeritud metaliid	666 945,94	Hoiujummad	924 934,83
Konto-torrent laenud	202 486,59	Metaliite redistont	23 080,—
Korrespondendid	63 582,95	Wõlad teistes	
Garantii debitorid	12 294,73	treidiidajufustes	30 007,76
Wallaswara	4 080,47	Korrespondendid	40 879,41
Kinniswarad	64 163,86	Wäljaantud garantiid	12 294,73
Kulud	25 390,48	Tulud	72 365,84
Muud aktiwad	7 844,81	Muud passiwad	30 940,22
	Kokku: 1 212 803,13		Kokku: 1 212 803,13

Narwa majaoman. peawad juubelit

Narwa Majaomaniffude Seltfi 20. aastapäewa ja Narwa majaomanif-tude panga 10-aasta tegetufest täht-päewi pühitfetatfe laupäewal, 30. off. Mõlemad majaomanife ühiseftewõffed pühitfewad oma tähtpäewi ühifeft Laupäewa õhtul tell 9 on mõlemate

organisafjioonide liitmete ühine koos-wiibimine „Ilmarife“ ruumes. Ühifele kooswiibimifele on tufutud külalifte-na majaomanife ja teiste organisafj-oonide esindajad.

Kooswiibimisel esinewad kõnega A. Pahl ja P. Ellert.

Talwine sõiduplaan pannakse maksma

Suurema mündatufena on, et õö-fine tell 0.30 Tallinnast Narwa minew postrong ei ole enam Tallinn—Tapa wahel täigus. Narwa minewad wa-gunid jaadetafse Tallinnast Tapa-le koos Walga reisirongiga nr. 13 tell 23.30.

Whendatud Walga — Narwa rong wäljub esimeft torda Tallinnast 31. ok-toobril tell 23.30.

Narwaft tagajitulew õöfine postrong jääb Tapa—Tallinna wahel täiguft ära ja ofsewagunid jaadetafse Tapaft edaji tell 4.20, koos Walga rongiga; Tallinna jõudmine tell 7.30.

Tallinn Sadama—Pärnu wahel on täifu määratud uus paar kiirmoofor-ronge wäljumifega Tallinna Sadamast tell 6.40 ja Pärnust tell 6.15.

Kindral Dawila, tette sõjawäeasjadega walitfufuswastajed Põhja-Hispaanias on jaanud wõimu oma tatte.

Raadio

Pühapäeval, 31. oktoobril. 8.30 äratismäng. Koraal „Üks kindel linna ja var-

jupaik“. 8.35 võimlemine. 9.05 hommik-kontsert heliplaadidelt. 9.55 Tallinn: jumalateenistus piiskoplikust Toomkirikust. 10.00 Tartu: jumalateenistus Ülikooli kirikust. 12.00 viiulisoolosid. 13.00 põllumajanduslikke teateid. 13.05–14.00 lõunane kontsert heliplaadidelt. 16.50 heliplaate ja reklaami. 17.00 lähtekohti vabariidus-

tööks. 17.20 kohvi-aja muusika. 18.15 Voldemar Mettus: Võitmatu. Hiina. 18.45 helilooja esineb. 19.10 kuuldemäng. 20.05 RR orkestri kontsert. 21.10 vana tantsumuusika. 21.40 lugemistund. 22.55 päevauudiseid ja sporditeateid.

Majaomanikud!

Eugege ja tellige oma hääl-fanööre.

Wastutaw toimetaja: A. N. R. f.
Wäljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts.

Kaubanduse Ühispank

Tallinnas, Harju 29. telef. 434-68 ja 430-81

Võtab raha hoiule ja maksab ajakohast protsenti
Müüb ja ostab oma klientidelt Hüpoteevipanga pantlehti
Pangal on tihe koostöö majaomanike ringkondadega

Saadab raha teistesse linnadesse ja Nõuk. Venesse

KESKKÜTTE, VENTILATSIOONI JA
VESIVARUSTUSE ERITEADLANE

Konstantin PALDROCK

Tallinn, Tõnismägi 2–2 Tel. 445-04

Ehitajatele.

Prusse, planke, põranda-, lae- ja voodrilaudu, latte, liiste, lengipuid jne.
Müüb odavate hindadega.
Suuremate tellimiste puhul kohalevedu tasuta.

Soovitat

Elmar Torw'i

laua ladu, Laulupeo 26. Telef. 304-10.

A. Kõst

Naisrätsep

Niguliste 16

Telef. 429-81

Vaja

Korterit

1–2 tuba, soovitatav II linnaj. Teat. „Korralik maksja“.

Kellel on ühetoaline

korter

1. linnajaos ära anda hää tasu eest, soovitada või vahetada. Teatada slt. „Nüüd või edaspidi.“

Vaikne intell. daam, kindlas teenist., soovib korterit

1 tuba ja köök.

Slk. „Nüüd või edaspidi 1.“

Kindlas teenistuses 2-liikmeline perekond vajab

korterit

1 tuba pliidiga või tuba vaheseinaga. Teat. slt. „Tuba“.

Korteripakkumised

5. jaoskond.

Koidu 76–6. 3 tuba, köök, II kord, elekter, vesi kort., kloset kojas, üldvann, päikesepoolne.

Telliskivi 41 – majahoid. Äri-ruum ühes elukorteriga ära anda.

Üksikud toad.

Endla 62-b–5. Tuba köögi tarvitamisega välja anda kahele meesterahvale.

Imanta 48–30. Kaasüüriliseks võib tulla kindlas ametis üksik meester.

Kesk-Kalamaja 5–5. Kindlas teenist. vanem naister. võib tulla kaasüüriliseks vanema naister. juure. Sissekäik hoovist.

Narva 12–2. 1–2 erasissek. tuba, õhu- ja päikeseküllased, hästi möbl. vann, ära anda. Vabaneb Balti jaama ümbr. Seal-samas ilus tuba õpil. ära anda. Rääkida kl. 4–7 õht.

Paldiski m. 38-b–2. Tuba ära anda kindlas teenist. meester.

Rataskaevu 6–7, kesklinnas. Erasissek., päikesepoolne möbl.

Maalri-
tööstus

sildi-, mööbli-, sise- ja välistööde vastuvõtt

MAALERMEISTER

R. TOMING

Tatari 22 Tel. 460-15

Hambaarst

Marta Poljak

Hamba- ja suuhaigused, kunsthambad.

Uus t. 20–7, telef. 441-73.

Vastuvõtmine kella 10–1 ja 1/2–7.

Majaomanikkude Seltsi liikmetele vastuvõtmine alandatud tariifiga.

TRIKRAUAD,
KEEDUPLAADID,
KEEDUNÕUD,
SUKELUSKEETJAD —
oma töö.

Parandus kiire ja korralik.

Eldro

Lai 1, telefon 450-29.

A. Iljashev

Ehitus- ja remonttööd.

Eelarved ja kalkultatsioonid tasuta.

Tallinn, Janseni 3–1.
Telef. 317–69.

Lasteta perekond soovib 2–3-toalist

korterit.

Kuuüür kuni Kr. 70.
Maksab 1/2 aasta üüri ette.
Teatada slt. „A“ all.

Vajan

korterit

2–3 tuba köögiga. Soovitatav II linnaj. „Korralik maksja R“.

Tallinna
Majaomanikkude

Seltsi bürood on avatud igal
äripäeval Tallinnas, Harju 29,
telefon 427–50.

Üldbüroo kella 9–3.

Juriidiline nõuanne kella 1–2 p.

Ehitustehniline nõuanne kella 12–1 p.

Seltsi büroos saadaval majahoidjate palga-
raamatud, majahoidjate teenistustepingute
planketid jne.

tuba ühes pansioni ja vanni tarv. ära anda.

S. Patarei 15–4. Soe tuba välja üürida üksikule härrale.

Jakobsoni 71–11, teine maja Köleri tän. 2 hästi möbl. tuba ära anda kindlas teenist. intell. härrale ehk lasteta abielupaarile. Näha kl. 5–7 õht.

Katusepapi 10–13. Kõigi mõnustega mugav tuba korraliku daamile ehk härrale ära anda, soovikorral mööbliga.

Sissek. Tornimäe 4–3. Tuba ära anda Tartu mnt. ääres.

Telliskivi 13–6. Suur, valge, erasissek. tuba välja anda 2 noormehele ehk lasteta abielup. Ka köögi tarvitamisega.

Toompuiestee 4-c–17, II värv. Tuba erasissek. ja vanni tarv., ära anda. Hind Kr. 25.

Villardi 5–7, taga hoovimajas. Kaasüüriliseks võib tulla usklik, karske, kindl. teenist. meester. üksiku vanema naister. juure. Näha p. kl. 3 p. l.

V. Kalamaja 38–4. Vähesemööbliga tuba ära anda üksikule meester. Näha p. kl. 16.

V. Patarei 13–3. Intellig. noormeest võib samasuguse juure toakaaslasteks tulla.

„Pealinn Teataja“

on ostujõulise ringkonna

ajaleht

Korteriotsimised

Soovin 4–5-toalist

korterit

Tartu või Narva m. ümbruses. Teatada kuni 1. nov. s. a. Tartu m. 23–1.